

KULTURMINNER VED JORI, DALSIDEN, LESJA, OPPLAND

Erna Stene

UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING

OSLO 1983

INNBERETNING OM REGISTRERING AV KULTURMINNER
VED JORI, DALSIDEN ALMENNING, LESJA, OPPLAND

Erna Stene

UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING, OSLO 1983

INNHOLD

Forord

Oversikt over registreringsområdet

Registreringsdel

Foto

Kart

Registreringsområdet med felt og funn

Liste over registrerte kulturminner

Liste over foto

Referanser

FORORD

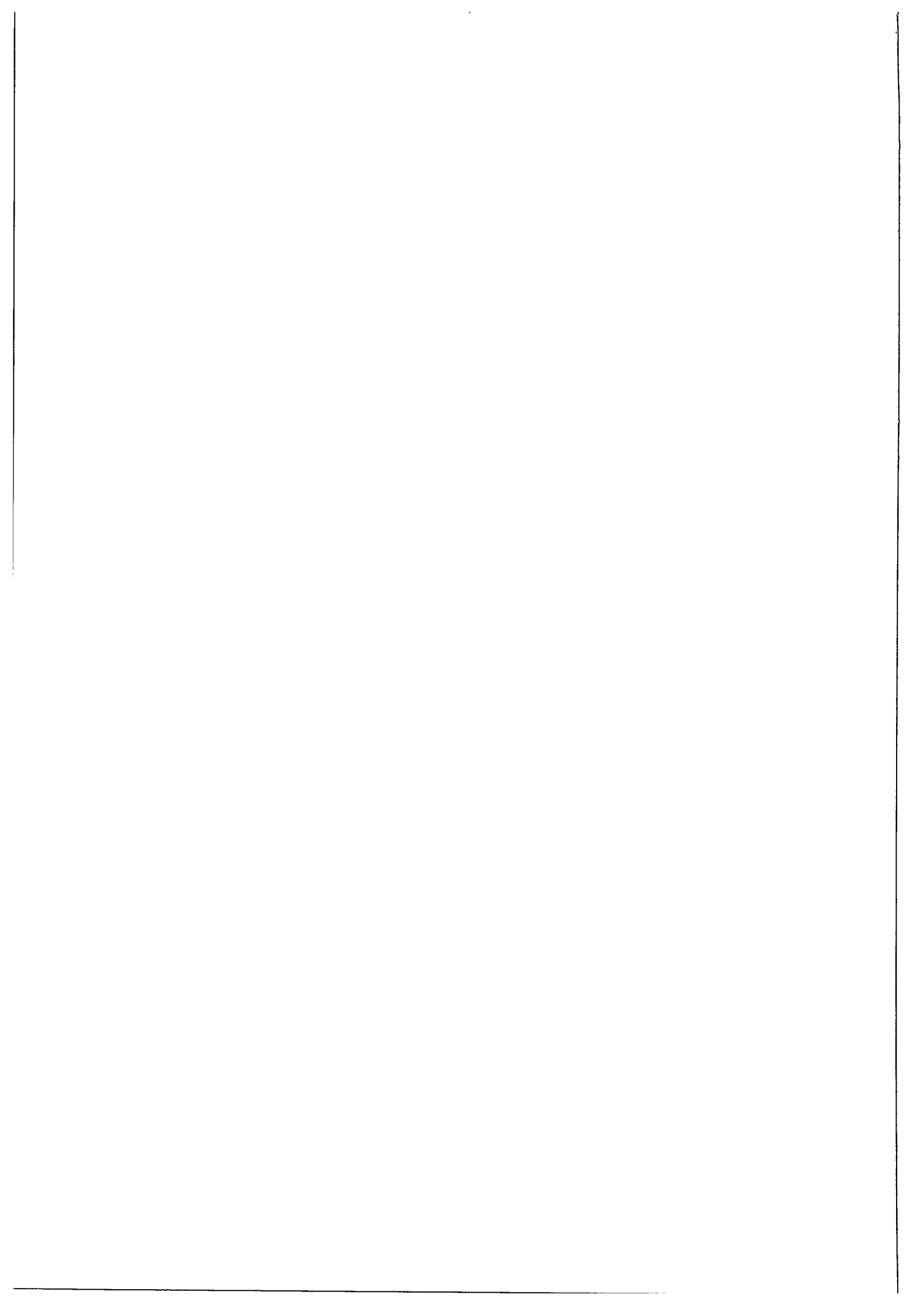
Alle spor etter menneskelig aktivitet er i prinsippet kulturminner. I følge lov om kulturminner av 9.juni 1978 er fornminner fra oldtid og middelalder og en 5 m bred sikringszone omkring dem fredet. Kulturminner fra tiden etter reformasjonen er ikke automatisk fredet.

I forbindelse med planer for å skaffe tilleggsjord for oppdyrking langs Jori elv i Dalsiden almenning, Lesja, ble det høsten 1981 tatt kontakt med Universitetets Oldsaksamling for å få klarlagt om det hadde vært registrert fornminner i området. Ellen Høigård Hofseth, som i 1979 hadde foretatt arkeologiske undersøkelser i Jorivassdraget i forbindelse med 10 års vernede vassdrag ble forespurt, men det viste seg at hennes registreringer ikke omfattet det aktuelle området. Etter endel korrespondanse ble Oldsaksamlingen i brev av 27.september 1982 fra Statens Skoger, Gudbrandsdal Skogforvaltning, Lillehammer, bedt om åt fornminneregistrering skulle bli utført i nevnte område. Dette feltarbeidet ble gjennomført i de to første ukene av august 1983 av undertegnede med Klara Stene som feltassistent. Undertegnede hadde kontakt med driftsplanlegger Osvald Haugbotn, Landbrukskontoret i Lesja, som var med på en befaring i terrenget og forøvrig var behjelpelig på alle måter.

De registrerte kulturminnene vil eventuelt kunne legges i planlagte lebelter. For de kulturminner som ikke kan legges i slike lebelter gjør Oldsaksamlingen oppmerksom på at disse er varig fredet og ikke må rammes av noen form for arbeid i marken som dyrking, grøfting, veitrasseer eller liknende.

I brev av 24.juni 1983 til Jordstyret i Lesja ble det oversendt et budsjettanslag som beløp seg til kr. 28.200 som var beregnet å skulle dekke feltarbeidet og etterarbeidet. Ansvarlig for registreringen har vært førstekonservator Wencke Slomann ved Universitetets Oldsaksamling.

Erna Stene.

OVERSIKT OVER REGISTRERINGSOMRÅDET

Det planlagte nydyrkingsområdet ligger langs Jori elv mellom utløpet av Skråma i Jori og Reindøl bru med tillegg av området omkring Nedre Reindølsetrin øst for Reindøl bru. Det strekker seg på nordsiden av Jori ca 3 km vest for Reindøl bru, og på sørsiden omtrent 1 km. Det ligger ca 800 m.o.h.. Arealet vil medregnet samlekeveer og veier omfatte ca 700 da.

Jorielven renner på denne strekningen omtrent fra NV mot SØ og har et ganske lite fall. Mellom Filling og Reindøl bru (mer enn dobbelt så langt som den aktuelle strekningen) er det en høydeforskjell på ca 10 m. Elven renner derfor stille med få og små stryk og er forholdsvis bred. Dalbunnen er ganske flat, og de brattere dalsidene ligger stort sett utenfor det planlagte dyrkingsområdet. Elven har hatt en tendens til å meandrere, og det er tegn som tyder på gamle elveløp lenger inne på dalbunnen på nordsiden av elven.

"Mellom elvesletta og lisida er det på to steder registrert lange sammenhengende områder med overveiende blokk og stein." ... "disse områdene er kalt gammelt elveløp. En forklaring på dette kan være at elva i en tidligere periode har gått her og spylt vekk finmaterialet slik at bare stein og blokk har blitt liggende igjen."
(Bjørddal og Tyldum: Jordressurser på Søre Dalsida, s. 85)

Det er også indisier på at det i en tidligere periode har vært en innsjø i det aktuelle området. (Se Bjørddal og Tyldum, s. 83).

Langs elven er det til dels ganske høye elvebredder bestående av finmateriale lagt opp av elven. Bjørkeskogen går nå for en stor del helt ut til elvebredden. Lenger inne på dalbunnen finnes myrstreknings, og mellom disse og elven er det tuemarkområder. Mellom og bak myrstrekningsene finnes lave tørre knauser og rabber som stikker litt opp over det flate terrenget.

Vegetasjonen består stort sett av bjørkeskog med einer, vier, lyng, mose og lav. I dalsidene kommer dessuten endel furuskog, med enkelttrær ofte av anselige dimensjoner. Av vilt finnes villrein, elg, hjort og rådyr, rev og hare, rype, rovfugl og vadere. Trekkveier for elg og hjort er kjent.

Om det spesielle tuemarkområdene skriver Bjørdal og Tyldum (s. 88):

"En rekner med at slik tuedannelse forårsakes av heterogen tele. Det kan starte med dyretråkk, tørkesprekker, ujevn vegetasjon eller liknende som gjør at marka får ulik isolasjonsevne. Dette får betydning for hvor djupt frosten trenger ned i bakken. Noen partier vil dermed løftes høgre opp enn andre. Når dette først er kommet i gang vil det straks få en videre utvikling. På Dalsida der det er forholdsvis lite snø og mye vind om vinteren, vil snøen legge seg i fordjupningene og virke isolerende, mens tuene blir snøbare og mer utsatt for frost." ... "Lenger oppe i dalen var ikke tuene så godt utvikla som lenger nede hvor de kunne være opptil 1 m høge."

I slike tuemarkområder vil en ha store vanskeligheter med å spore tidligere tiders menneskelige aktivitet. Områdene ble befart, men undersøkelser langs elvebredden og på de tørre rabbene ble prioritert. Det var også her kulturminnene ble funnet.

Undersøkelsesmetoden var synfaring i terrenget og prøvestikk med spade og jordbor. Da det på dette tidspunkt ikke forelå ferdige ØK-kart, ble feltarbeidet utført ved hjelp av flyfoto fra 1980. I tillegg ble det brukt fotokopier av eldre flyfoto fra 1969 forstørret opp til ca 1:5000, hvor nydyrkingsområdets grenser var antydnet. Registreringsområdet ble av praktiske grunner inndelt i felt nummerert fra 1-7, med feltene 1-6 på nordsiden av elven, og felt nr. 7 på sørsiden. Avgrensningen av de enkelte felt var vilkårlig, men gjort med henblikk på å kunne henvise i teksten til de enkelte felt for å lette orienteringen, da en kjenner få lokalitetsnavn å henvise til. Funnene ble stukket på flyfoto 6455 K 16 og 6455 K 18 og gitt fortløpende nr. på hvert av flybildene med en R eller X foran, som betegner fornminne eller mer usikkert kulturminne.

Det ble i første rekke gjort funn av fangstgroper og kullgroper. Noen datering av disse kulturminnene kan ikke gis på grunnlag av registreringen, men datering av slike kulturminner er kjent fra andre steder i landet. De ikke-steinsatte fangstgropene det her dreier seg om er fangstanlegg som stort sett finnes i noe lavere høyde over havet enn de steinsatte dyregravene. Liknende fangstgrop-anlegg er i tilsvarende fjellstrøk 14C-datert til jernalder og tidlig middelalder.

Groper med trekull er først i senere år blitt erkjent som kulturminner. Dateringen på slike viser seg ofte å ligge i eldre jernalder. Kullgroper fra forskjellige steder i Trøndelag er 14C-datert til tiden mellom ca 500 f.Kr. til ca 300 e.Kr. (Se Oddmunn Farbregd 1979). Farbregd skriver:

"Under omgrepet kolgroper, slik eg bruker det, reknar eg gropforma nedskjeringar som inneheld trekol eller trekolblanda jord, men ikkje brente bein i mengder over ca. 5 g, og ikkje noen samling av artefakt. Stein kan finnast eller mangle. Største tverrmål på groper vil eg avgrensa mellom 0,3 og 2,0 m, og djupna til minst 5 cm."

"Definisjonen er meint å skulle utelukke åpenberre branngraver, men vil kunne omfatte eldstader og kokegroper. Samtidig må ikkje gropene det her er tale om forvekslast med gropforma kolmiletufter som no stundom også blir kalla kolgroper."

Kullgropene som ble funnet på de tørre rabbene på nordsiden av Jori kan være spor etter menneskelig aktivitet, kanskje i en periode da disse rabbene har ligget nærmere vann.

En reist stein med spor etter bruk av ild kan tenkes å være et gravminne som i nyere tid er brukt som ildsted, men dette kan selvsagt først avgjøres ved en nøyere undersøkelse.

Ialt ble det funnet 12 fangstgroper, herav 6 usikre, 16 kullgroper, et mulig hellekammer og en reist stein.

REGISTRERINGSDEL

Reg.nr. R 1

Objektets art: Fangstgrop(er)

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 18 R 1

Dato: 1.8.83

Foto: L 3126/5

Felt: 6

Terrengets art: Flat elvebrink bevokst med bjørk,
einer og lyng.

Utsyn S-over mot Andbergshøi.

Lokalitetsnavn: Nedre Reindøl.

Orienteringsoppgaver: Feltets S-kant ligger 375 m Ø for
SSV-enden av Reindølsbrua. Feltets
N-kant ligger 165 m SØ for SØ-hjørnet
av nærmeste seterhus N for inngjerdet
mark.

Feltets utstrekning: SV-NØ ca 45 m, SØ-NV ca 20-30 m.

Beskrivelse: I åpen bjørkeskog ca 25 m S for
gjerdet for innmark og ca 70 m V
for SØ-hjørnet av samme gjerde:

1. Rektangulær grop orientert NNV-SSØ.

Veggene skråner bratt ned mot avlang
bunn. Bunnen er gressbevokst, på de
skrå sidene mose og reinlav. På
V-siden en mulig voll. To tørre
trestammer som utgår fra samme rot
ligger horisontalt over vollene i S
og V. Et par små bjørker i vollen.

Lengde NV-SØ: 3,90 m

Bredde NØ-SV: 3,20 m

Dybde: 1,00 m

Bunnen: NV-SØ: 2,10 m

NØ-SV: 0,70 m

Vollen i S:

Bredde: 1,60 m

Høyde: 0,10 m

Avstand fra elven ca 15 m.

Reg.nr. R 1

20 m NØ for 1. ligger

2. mulig fangstgrop klart avgrenset i S og V, uklart mot N og Ø. Bunnen er trekantformet, vollen bevokst med einer. Et par bjørker i Ø og N.

Lengde:ca 2,40 m

Bredde:ca 1,60 m

Dybde: ca 0,80 m

Avstand fra elven ca 25.m.

Forhold til
nydyrkingsplanen:

Området ligger innenfor det planlagte
nydyrkingsområdet.

Reg.nr. R 2

Objektets art: Fangstgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 18 R 2

Dato: 1.8.83

Foto: L 3126/45

Felt: 6

Terrengets art: Flat mo i V-enden av Nedre Reindøl
bevokst med enkelte bjørketrær, einer
og gress. Utsyn S-over mot Andbergshøi
og Ø-over mot Svartdalen.

Lokalitetsnavn: Nedre Reindøl

Orienteringsoppgaver: 240 m NØ for SSV-enden av Reindølsbrua.
60 m Ø for Reindølsvegen.
15 m NNV for NV-hjørnet av seterhus.

Beskrivelse: Lett synlig rektangulær grop orientert
NØ-SV, gressbevokst. Dårlig markert voll.
Lengde NØ-SV: 2,00 m
Bredde NV-SØ: 1,00 m
Dybde: 0,50 m
Bunnen NØ-SV: 1,30 m
NV-SØ: 0,50 m

Forhold til

nydyrkingsplanen: Området ligger innenfor det planlagte
nydyrkingsområdet.

Reg.nr. R 3

Objektets art: Fangstgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 13 R 3

Dato: 1.8.83

Felt: 6

Terrengets art: S-helling av li med blandingskog, bjørkekratt, einer og gress. Godt utsyn S-over mot Andbergshøi og Ø-over mot Svartdalen.

Lokalitetsnavn: Nedre Reindøl

Orienteringsoppgaver: 270 m NNØ for SSV-enden av Reindølsbrua.
15 m Ø for Reindølsvegen.
75 m NNV for NV-hjørnet av seterhus nærmest Reindølsvegen.

Beskrivelse: På N-siden av gammel skogsvei og kant i kant med denne en rundaktig grop med dårlig markert voll. Gropen er lite synlig på grunn av bevoksning av bjørk, einer og selje. Rundkampstein i bunnen.
Diameter: 3,00 m
Dybde: 0,70 - 0,85 m
Vollens bredde: ca 1,00 m

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger innenfor det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. R 1

Objektets art: Fangstgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 R 1

Dato: 4.8.83

Felt: 7

Terrengets art: Flat tørr mo på elvebrink. Vegetasjonen består av einer, gress og reinlav, med små spredte bjørkeetrær.

Åpent utsyn mot Baklihaugen i S og mot Andbergshøi i SØ.

Orienteringsoppgaver: 330 m VNV for SSV-enden av Reindølsbrua. Ca 45 m S for Jori. 45 m NNV for V-kanten av rund myr.

Beskrivelse: Kloss ved dyretråkk rundaktig grop med gress i bunnen, omkranset av einer, orientert N-S.

Lengde N-S: 2,10 m

Bredde Ø-V: 1,70 m

Dybde: 0,65 m

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger innenfor det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. R 2

Objektets art: Fangstgrop(er)

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 R 2

Dato: 2.8.83

Felt:7

Terrengets art: N-hellende kupert skogsterreng, åpen bjørkeskog med enkelte store furutrær, einer, lyng, gress og noe reinlav. Utsyn mot Reindølsnabben i N.

Orienteringsoppgaver: 270 m SSV for SSV-enden av Reindølsbrua. 105 m S for Ø-enden av myr. 336 m Ø for gammelt veifar ned fra Baklihaugen.

Beskrivelse: I Ø-kanten av noe utflatet parti av bergrabbe

1. en grop med avlang bunn orientert NV-SØ, gressbevokst i bunnen, tydelig voll på NØ-siden.

Lengde:NV-SØ: 2,20 m

Bredde NØ-SV: 1,90 m

Dybde: 0,60 m

Vollens bredde: ca 0,80 m

Ca 2 m SV for 1. og noe høyere i terrenget

2. en mulig fangstgrop uklart avgrenset med mulig voll i Ø og N. Forsenkning med 3 stein nær bunnen. Orientering N-S.

Lengde N-S: 2,10 m

Bredde Ø-V: 1,80 m

Dybde: 0,40 m

Vollens bredde: ca 0,80 m

Ca 2 m S for 2. og noe høyere i terrenget

3. en mulig fangstgrop orientert N-S med kraftig voll i Ø bevokst med bjørk.

Lengde N-S: 3,30 m

Bredde Ø-V: 2,00 m

Dybde: 0,80 m

Vollens bredde: 1,30 m

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropene ligger innenfor, men nær grensen for nydyrkingsområdet.

Reg.nr. R 3

Objektets art: Fangstgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 R 3

Dato: 2.8.83

Felt: 7

Terrengets art: " N-hellende kupert skogsterreng med furu- og bjørkeskog, blokkrik mark, i bunnskiktet lyng og mose. I N en myr. Utsyn mot Reindølsnabben i N.

Orienteringsoppgaver: 420 m SSV for SSV-enden av Reindølsbrua. Ca 60 m Ø for gammelt veifar ned fra Baklihaugen. Ca 100 m S for S-kanten av myr.

Beskrivelse: Innerst på en N-S-gående bergrabbe en avlang fangstgrop orientert NV-SØ sterkt igjengrodd, men tydelig i terrenget. Ingen synlig voll. I veggene og bunnen noe stein, ellers bygd opp av jord. Gropen er bevokst med lyng og mose. Ca 1 m NØ for gropen et furutre og ca 2,5 m NV for gropen også et furutre.
Lengde NV-SØ: 2,80 m
Bredde NØ-SV: 1,60 m
Dybde: 0,60 m

Forhold til Gropen ligger utenfor, men nær grensen
nydyrkingsplanen: for det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. R 4

Objektets art: Reist stein

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 R 4

Dato: 11.8.83

Felt 5

Terrengets art: -- Svakt S-hellende småkupert område med forholdsvis tett bjørkeskog og kratt med einer, gress, mose og litt reinlav i bunnskiktet.

Dårlig utsyn mellom trærne.

Orienteringsoppgaver: 255 m NNV for SSV-enden av Reindølsbrua. Ca 30 m N for Jori. 240 m SV for traktorvei.

Beskrivelse: I forholdsvis tett bjørkeskog en oppreist trekantformet jevnbred steinhelle med spissen oppad. Steinhellens N-side er delvis svartsotet og rødfarget etter tidligere bål. Ved den SØ siden av hellen vokser en stor bjørk. Straks Ø for og inntil den reiste steinen ligger et par langstrakte steinheller med den ene kanten delvis nede i torven.

Den reiste steinen måler:

Lengde Ø-V: 1,25 m

Høyde: 0,85 m (fra markoverflaten)

Bredde: 0,23-0,26 m

Sotet på steinen måler ca 0,40 m fra torvoverflaten og er ca 0,40 m bredt.

Prøvestikk som ble tatt helt inntil steinhellens N-side og ned til ca 40 cm under torven viste et kullag på 8-10 cm rett under torvoverflaten. I dette kullaget ble funnet to rustne batterier av ny dato. Prøvestikk nr. 2 44 cm N for steinhellen viste noe kull rett under toroverflaten. Prøvestikk nr. 3 1,75 m Ø for stikk nr. 1 viste ingen spor av kull.

Reg.nr. R 4

Konklusjon: Det er tenkelig at dette kan være et gravminne som i nyere tid har vært benyttet til ildsted.

Forhold til nydyrkingsplanen: Den reiste steinen ligger innenfor det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 1

Objektets art: Fangstgrop(er)?

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 1

Dato: 2.8.83

Felt: 7

Terrengets art: .. N-hellende kupert skogsterreng med rabber og koller, i N flater hellingen ut med myrlendt terreng, blokkrik mark. Vegetasjonen består av bjørk og furu med lyng, gress og mose i bunnskiktet. Utsyn mot NV, N og Ø med Reindølsnabben i NNØ.

Orienteringsoppgaver: Feltets N-kant ligger 480 m SV for SSV-enden av Reindølsbrua. Ca 30 m SV for S-ligste utløper av myr. Ca 5 m NØ for gammelt veifar ned fra Baklihaugen.

Beskrivelse: Inne på et utflatet parti av en rabbe

1. en mulig fangstgrop, avlang orientert Ø-V. Gropen er meget gjengrodd, men skiller seg likevel ut fra terrenget. Antydning til voll i Ø-kanten, i NV-kanten og i SØ-kanten. Gropen er bygd opp av stein og jord. Gropen er bevokst med et bjørketre i Ø-kant, i S-kanten bjørk og einer.

Lengde Ø-V: 3,50 m

Bredde N-S: 1,50 m

Dybde: 0,50 m

Vollens bredde: ca 0,50 - 1,00 m

" høyde : 0,10 - 0,20 m

Ca 20 m NØ for 1. i bratt skråning mot N og ca 7 m lavere enn 1. ligger

2. en mulig fangstgrop temmelig rund, gressbevokst i bunnen, med lyng og einer. Ingen tydelig voll.

Diameter: 1,50 m

Dybde: 0,70 m

Reg.nr. X 1

Forhold til
nydyrkingsplanen:

Gropene ligger utenfor, men nær
grensen for nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 2

Objektets art: Hellekammer?

kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 2

Dato: 2.8.83

Felt: 7

Terrengets art: N-hellende kupert skogsterreng med endel løsblokker, glissen bjørkeskog og enkelte furutrær. Utsyn mot Reindølsnabben i N.

Orienteringsoppgaver: 405 m SV for SSV-enden av Reindølsbrua. Ca 40 m S for myr, 100 m Ø for gammelt veifar ned fra Baklihaugen.

Beskrivelse: På N- og nedsiden av liten bratt knaus med enkelte løse steinblokker lite hellekammer med åpning mot NV og bare synlig fra denne kanten, ellers går de mose- og lyngkledte steinhellene i ett med terrenget omkring. En liten bjørk på Ø-siden. En par skråttstilte heller står på sidene av åpningen og en stor flat helle ligger over åpningen. Total lengde parallelt med åpningen med de skråttstilte hellene: 0,90 m.
Selve åpningen lengde: 0,40 m
høyde: 0,26-0,40 m
Dybde fra åpningen og innover: ca 0,50 m
Inne i hulen større og mindre stein som måler: 8-18 cm.

Forhold til nydyrkingsplanen: Hellekammeret (?) ligger innenfor det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 3

Objektets art: Fangstgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 3

Dato: 5.8.83

Felt: 2

Terrengets art: Flat mo omgitt av myr, noe bjørkeskog, einer og gress i bunnskiktet. Åpent utsyn mot åser i S og N.

Orienteringsoppgaver: 2,25 km NV for SSV-enden av Reindølsbrua. 60 m N for Jori. 150 m V for bekk.

Beskrivelse: Rektangulær grop med bratte sider og temmelig flat bunn med gress, mose og selje og dvergbjørk langs kanten. Dårlig markert voll. Gropen smalner av mot V.

Lengde Ø-V: 2,00 m

Bredde N-S: 1,00 m

Dybde: 0,60 m

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger innenfor det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 4

Objektets art: Kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 4

Dato: 9.8.83

Felt: 4

Terrengets art: -- Temmelig stor NV-SØ-gående rabbe som hever seg opp over flatt myrområde med bjørk, einer, krekling og reinlav i bunnskiktet. Noe utsyn N-over.

Orienteringsoppgaver: 1,23 km NV for SSV-enden av Reindølsbrua. 210 m S for traktorvei, 150 m NØ for N-S-gående bekks utløp i Jori.

Beskrivelse: På høyeste punkt på rabben en rund grop som måler:

Diameter: 1,10 m

Dybde: 0,30 m

Prøvestikk viste spor av kull 8-10 cm under torvoverflaten.

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger utenfor, men nær grensen for det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 5

Objektets art: Kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 5

Dato: 9.8.83

Felt: 4

- Terrengets art: .. NV-SØ-gående langstrakt rabbe som never seg noe over det omgivende terreng, bevokst med bjørk, eier og gress. Utsyn mot åsene i S og SV.

Orienteringsoppgaver: 1,050 km NV for SSV-enden av Reindølsbrua. 300 m SV for traktorvei. 150 m NV for utløpet av Bekk i bukten i Jori.

Beskrivelse: I SØ-hellingen nær høyeste punkt på rabben en stor vid grop med reinlav, ingen voll. Gropen måler:

Diameter: 1,40 m

Dybde: 0,75 m

Prøvestikk viste kullag i to adskilte nivåer:

1: ca 1 cm tykt lag 7-8 cm under torven

2: ca 3 cm tykt lag 8-10 cm under torven.

Endel knyttnevestore stein i bunnen av gropen.

Forhold til Gropen ligger innenfor det planlagte
nydyrkingsplanen: nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 6

Objektets art: .kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 6

Dato: 10.8.83

Felt: 5

Terrengets art: -- N-S-gående kupert helling med åpne rabber med steinblokker, enkelte furutrær og endel bjørk. Vidt utsyn mot V, S og Ø.

Orienteringsoppgaver: 900 m NV for SSV-enden av Reindølsbrua. 105 m SV for traktorvei. 195 m NØ for bukten i Jøri hvor veifar kommer ned.

Beskrivelse: På høyeste punkt på en liten bratt oppstigende rabbe en noe langstrakt grop orientert Ø-V. Noe bjørk og einer, og en liten furu rundt gropen i ca 2 m avstand. Gropen er dårlig markert og har noe gress i bunnen. Gropen måler:
Lengde Ø-V: 2,00 m
Bredde N-S: 1,00 m
Dybde: 0,20 m.

Prøvestikk i Ø-enden av gropen viste et 1 cm tykt kullag 5 cm under torvoverflaten. Diverse små rundkamp stein og bruddstein i gropen under torven.

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger innenfor, men nær grensen for det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 7

Objektets art: kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 7

Dato: 10.8.83

Felt: 5

Terrengets art: S-hellende åpent kupert terreng med endel steinblokker, enkeltstående furutrær og bjørk og einer. Utsyn mot S og SV.

Orienteringsoppgaver: 825 m NV for SSV-enden av Reindølsbrua. 75 m Sv for traktorvei. 240 m NØ for den store bukten i Jori der veifar kommer ned.

Beskrivelse: N for liten myr og noe høyereliggende enn denne på åpent, sparsomt bevokst område ligger dårlig markert grop ved SV-siden av lav flat jordfast stein. To små furutrær V for steinen. Steinen måler:
Lengde 2,50 m, bredde 1,80 m, høyde ca 0,50m over jordoverflaten.

Gropen måler:

Lengde Ø-V: 0,90 m

Bredde N-S: 0,90 m

Dybde: 0,20 m

Prøvestikk viste et kullag på 2-4 cm ca 8 cm under torvoverflaten. Noe stein i bunnen av prøvestikket.

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger utenfor, men nær grensen for det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 8

Objektets art: kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 8

Dato: 10.8.83

Felt: 5

Terrengets art: .. Svakt kupert terreng med Ø-V-gående langstrakt rabbe med noen steinblokker, bevokst med bjørk, enkeltstående furutrær og einer.

Noe utsyn i V og S.

Orienteringsoppgaver: 705 m NV for SSV-enden av Reindølsbrua. 195 m SV for traktorvei. 37 m ØSØ for veifar i retning NNØ-SSV ned mot bukten av Jori.

Beskrivelse: På høyere område på rabben ligger rund grop med reinlav og noen lave bjørketrær 1-2 m fra gropen. Gropen måler:
Diameter: 1,00 m
Dybde: 0,20 m

Prøvestikk viste spor av kull 8-10 cm under torvoverflaten.

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger utenfor, men nær grensen for det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 9

Objektets art: Kullgroper

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto:6455 K 16 X 9

Dato: 10.8.83

Felt: 5

Terrengets art: -- NV-SØ-gående rabbe som hever seg noe over terrenget forøvrig, med steinblokker og bevekst med bjørk, einer og lav, beliggende NØ for myr.

Utsyn mot NV, V og S.

Orienteringsoppgaver: 690 m NV for SSV-enden av Reindølsbrua.
210 m SV for traktorvei. 30 m ØSØ for veifar i retning NNØ-SSV ned mot bukten i Jori.

Gropfeltets utstrekning: 15 m

Beskrivelse: I et område med sparsom vegetasjon bortsett fra reinlav

1. En grop som er steinsatt i V halvdel av omkretsen og en liten bjørk ca 1 m NØ for gropen. Gropen måler:
Diameter: ca 90 cm
Dybde: ca 0,20 m
Prøvestikk viste ca 1 cm tykt kullag ca 6 cm under torvoverflaten. Sandjord.
I en avstand på 1,20 m Ø for 1.
2. Grop med en stein i Ø-kanten av gropen. Reinlav. Gropen måler:
Diameter: 1,10 m
Dybde: 0,20 m
Prøvestikk viste spor av kull 6 cm under torvoverflaten.

I en avstand av 3,50 m VNV for 1.
3. Rundaktig grop med stein i S-kanten, gress i bunnen, og i kanten einer. Gropen måler:
Diameter: 0,85 m
Dybde: 0,20 m
Prøvestikk viste 3-4 cm tykt kullag 8 cm under torvoverflaten.

Reg.nr. X 9

Forhold til
nydyrkingsplanen:

Gropfeltet ligger på grensen av det
planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 10

Objektets art: Kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 10

Dato: 10.8.83

Felt: 5

Terrengets art: .. NV-SØ-gående rabbe med forholdsvis bratt helling ned til myr i SV, bevokst med bjørk og enkeltstående furutrær og i bunnskiktet lyng, gress og mose.

Utsyn mot åser i S og SV.

Orienteringsoppgaver: 600 m NV for SSV-enden av Reindølsbrua.

180 m SV for traktorvei.

165 m ØSØ for veifar ned til Jori.

Beskrivelse:

I SV-hellingen nær det øverste partiet på rabben en grop i vinkelen mellom 2 stein.

Disse steinene danner to sider i en likebenet trekant og måler 0,80 m. En stein ligger under torven i den tredje siden.

En furu 1,50 m SV for gropen.

Prøvestikk viste kullag 7-9 cm under torvoverflaten. Noe stein i bunnen av prøvestikket.

Det ble tatt prøve fra kullaget.

Forhold til
nydyrkingsplanen:

Gropen ligger utenfor, men nær grensen for det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 11

Objektets art: Kullgroper

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 11

Dato: 10.8.83

Felt: 5

Terrengets art:-- Ø-V-gående rabbe i svak helling mot myr i SV, kupert, bevokst med bjørk og einer. Utsyn mellom bjørketrærne mot V, SV og S.

Orienteringsoppgaver: 465 m NV for SSV-enden av Reindølsbrua.
195 m SV for traktorvei.
270 m NØ for spissen av odde ut i Jori.

Beskrivelse: 1. Trekantformet grop med gress i bunnen, einer på kantene, små bjørketrær 1-2 m N for gropen. Forøvrig lyng, krekling og mose. Gropen måler:
Lengde NØ-SV: 1,75 m
Bredde NV-SØ: 1,20 m
Dybde: 0,25 m

Prøvestikk viste kullag 2;3 cm tykt 8-10 cm under torvoverflaten. Stein i bunnen av prøvestikket.

Ca 1,50 m N for 1.

2. en uklart avgrenset grop med gress og mose. En bjørk 1,0 m NØ for gropen.

Prøvestikk viste 2-3 cm tykt kullag 6-8 cm under torvoverflaten. Podsolprofil. Det ble tatt prøve fra kullaget.

Forhold til
nydyrkingsplanen:

Gropene., ligger på grensen for det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 12

Objektets art: Kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 12

Dato: 11.8.83

Felt: 5

Terrengets art: -- S-hellende kupert skogsterreng tett bevokst med bjørkekratt, einer og gress i bunnskiktet.

Noe utsyn i Ø og S mellom trærne.

Orienteringsoppgaver: 435 m NNV for SSV-enden av Reindølsbrua.

195 m SV for traktorvei.

120 m N for Jori.

Beskrivelse: På høytliggende rabbe uklart markert grop avgrenset mot V av tue med små einer.

Forøvrig mose og lyng. Gropen måler:

Lengde N-S: 1,50 m

Bredde Ø-V: 0,85 m

Dybde: 0,20 m

Prøvestikk viste lite område med kull 6-8 cm under torvoverflaten. Podsolprofil.

Forhold til nydyrkingsplanen: Gropen ligger på grensen av det planlagte nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 13

Objektets art: Kullgrop

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 13

Dato: 11.8.83

Felt: 5

Terrengets art: S-hellende småkupert skogsterreng med
forholdsvis tett bjørkeskog og -kratt
med einer, gress og noe reinlav i bunn-
skiktet. Dårlig utsyn mellom trærne.

Orienteringsoppgaver: 285 m NNV for SSV-enden av Reindølsbrua.
225 m SV for traktorvei.
45 m N for Jori.

Beskrivelse: Rundaktig dårlig markert grop avgrenset
av en stein (lengde ca 0,50 m) både i
N og S, og av tuer i Ø og V. En klynge
bjørketrær 2 m N for gropen. Gropen
måler:
Diameter: 1,00 m
Dybde: 0,20 m

Prøvestikk tatt nær steinen i S viste
et kullag ca 10 cm under torvoverflaten.
Noe stein i bunnen av prøvestikket.

Forhold til
nydyrkingsplanen: Gropen ligger innenfor det planlagte
nydyrkingsområdet.

Reg.nr. X 14

Objektets art: Kullgroper

Kartreferanse: M 711 1419 II

Avmerking: Flyfoto 6455 K 16 X 14

Dato: 8.8.83

Felt: 2

Terrengets art: NV-SØ-orientert åpen elvebrink bevokst med gress og einer. Bratt skrent ned mot elven. En smal øy ute i elven. Godt utsyn i alle retninger.

Orienteringsoppgaver: 2,040 km NV for SSV-enden av Reindølsbrua. Ca 6 m fra Jori, ca 5 m over vann-nivå.

Feltets utstrekning: VNV-ØSØ: 30 m, NNØ-SSV: 15 m.

Beskrivelse: På den horisontale elvebrinken ligger

1. en rund grop som måler:

Diameter: 1,00 m

Dybde: 0,25-0,30 m

Prøvestikk viste kullag i 2 nivåer:

a. et 2-5 cm tykt kullag ca 2,5 cm under torven,

b. et 2 cm tykt kullag 7 cm under torven.

Avstand mellom lagene ca 2 cm.

14 m V for 1. ligger

2. en rund grop som måler:

Diameter: 0,85 m

Dybde: 0,20 m

Prøvestikk viste spor av kull 10 cm under torven.

2,5 m Ø for 1. ligger

3. en rund grop som måler:

Diameter: 0,85 m

Dybde: 0,10 m

Prøvestikk viste et ca 1 cm tykt kullag 8-10 cm under torven.

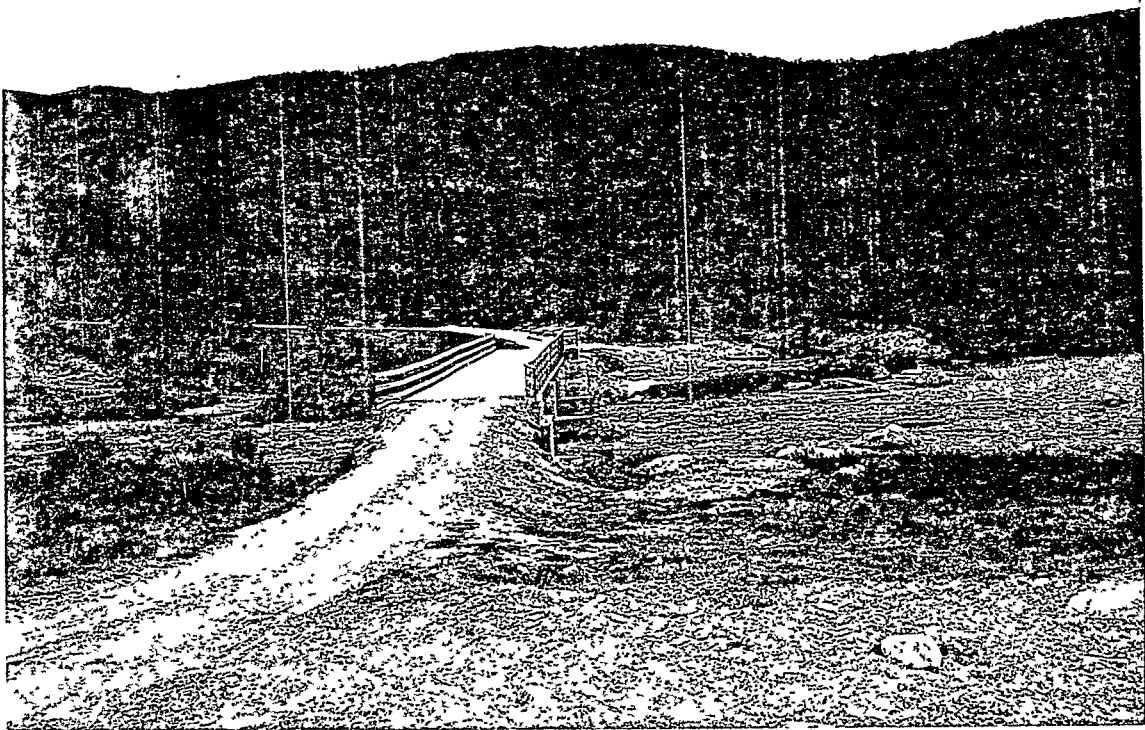
Avstand til kanten av elvebrinken 2,5 m.

Forhold til
nydyrkingsplanen:

Gropene ligger innenfor det planlagte
nydyrkingsområdet.

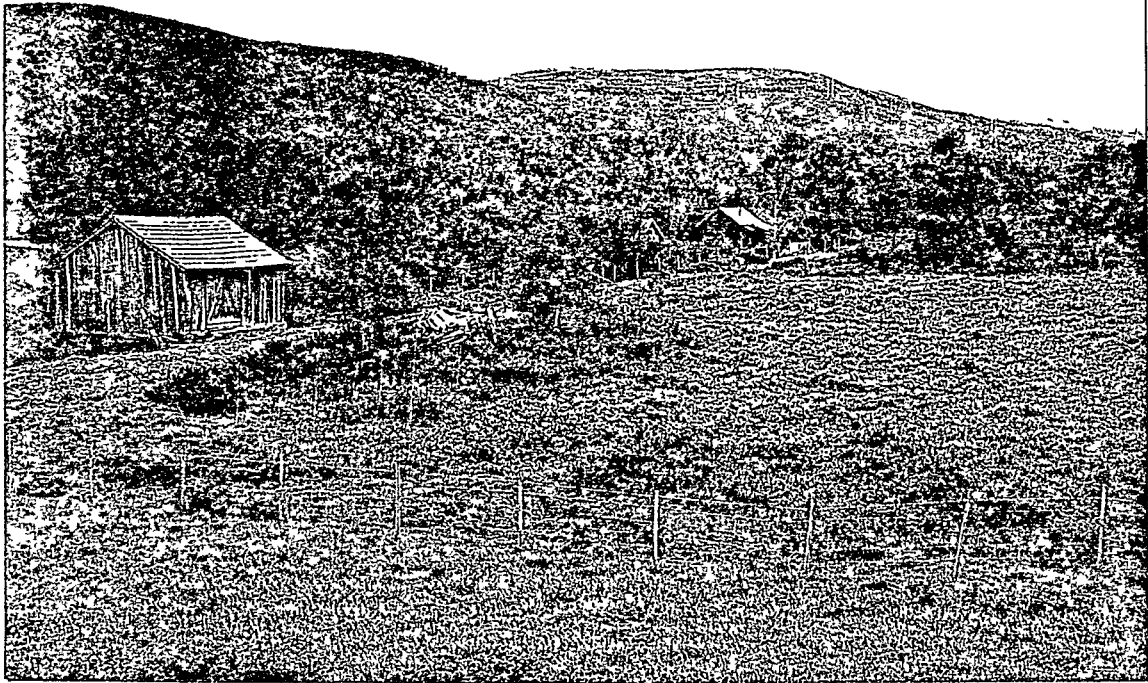
1. Foto L.3126/71. Utsyn mot Jori fra Baklihaugen
sett fra SØ.

2. Foto L.3126/15. Reindølsbrua sett fra N.
Utgangspunkt for avstandsmål er grusflekken
på motsatt side av elven og til høyre for brua.

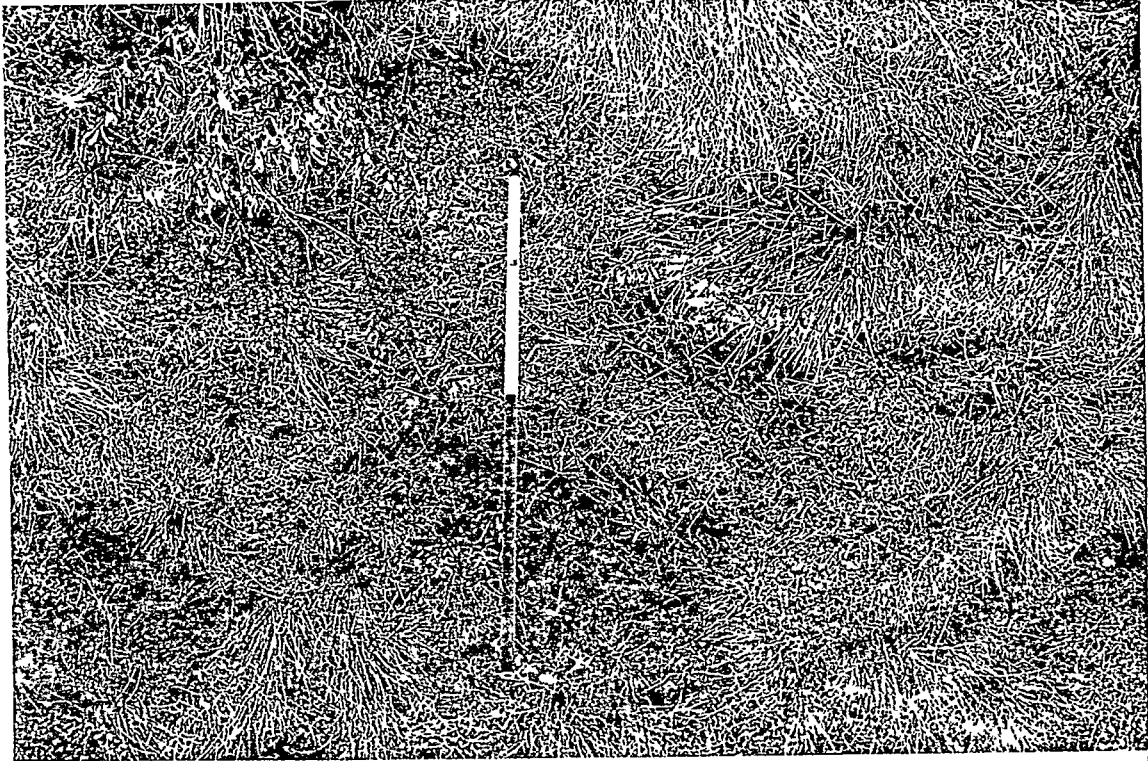
3. Foto L.3126/17. Jori sett fra Ø ved Reindølsbrua.
Horrungene i bakgrunnen.

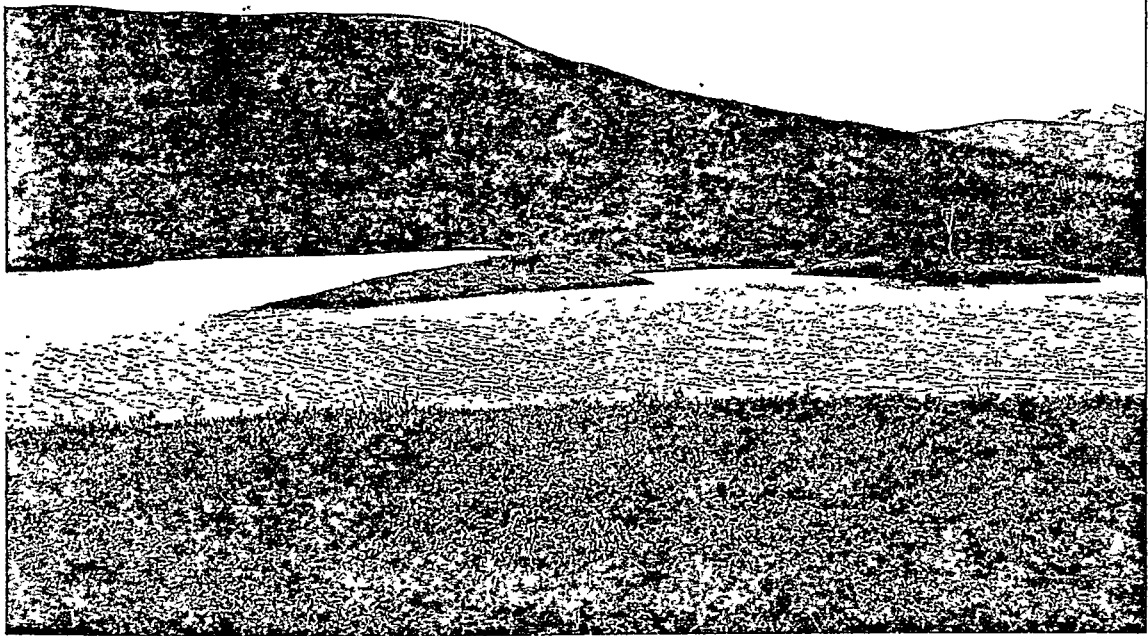
4. Foto L.3126/11. Parti fra Nedre Reindøl
sett fra Ø. Nosi i bakgrunnen.

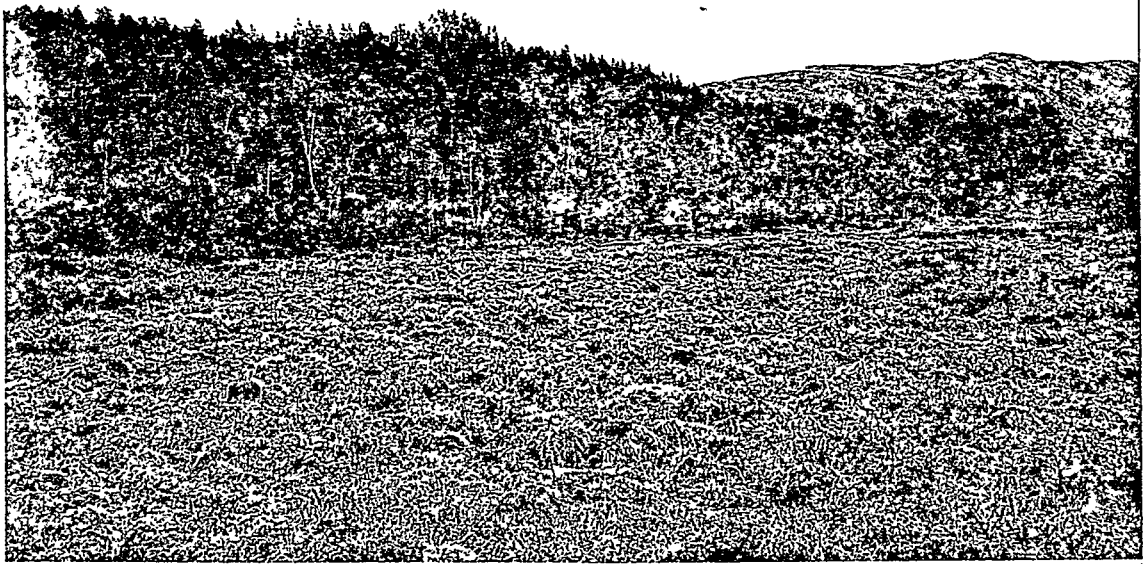
5. Foto L.3126/5. Fangstgrop (6455 K 18 R 1) på elvebrink ved Nedre Reindøl sett fra NV.

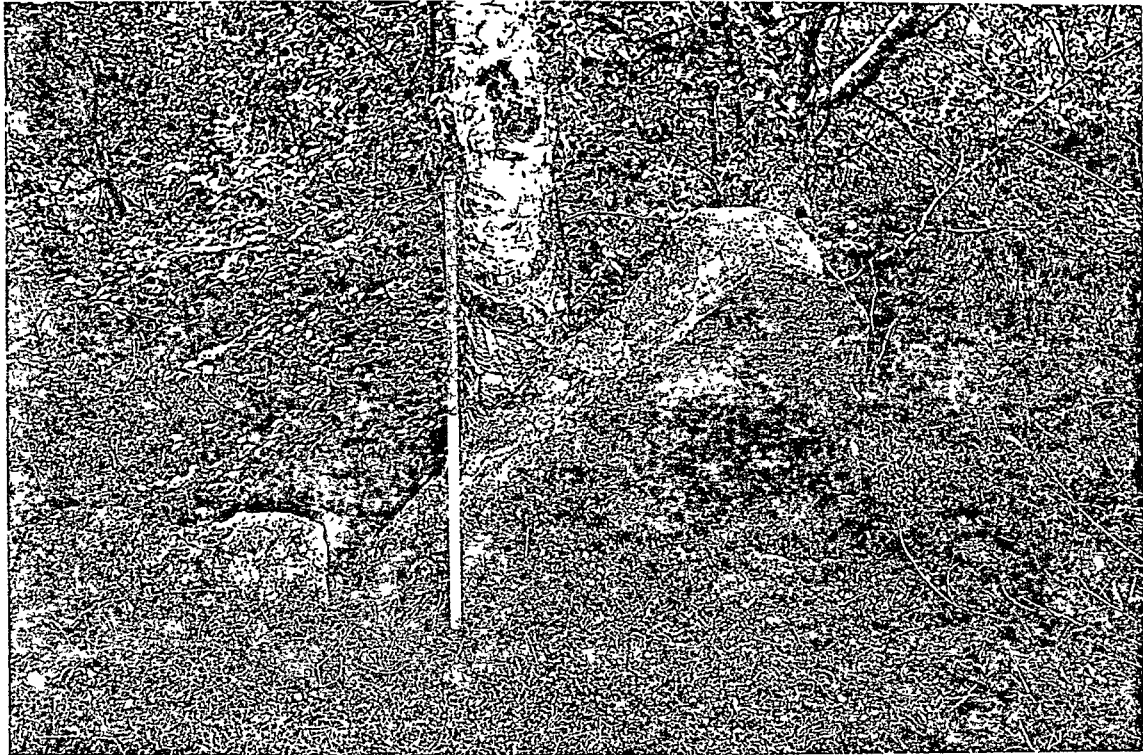
6. Foto L.3126/45. Fangstgrop (6455 K 18 R 2) ved Nedre Reindøl sett fra Ø.

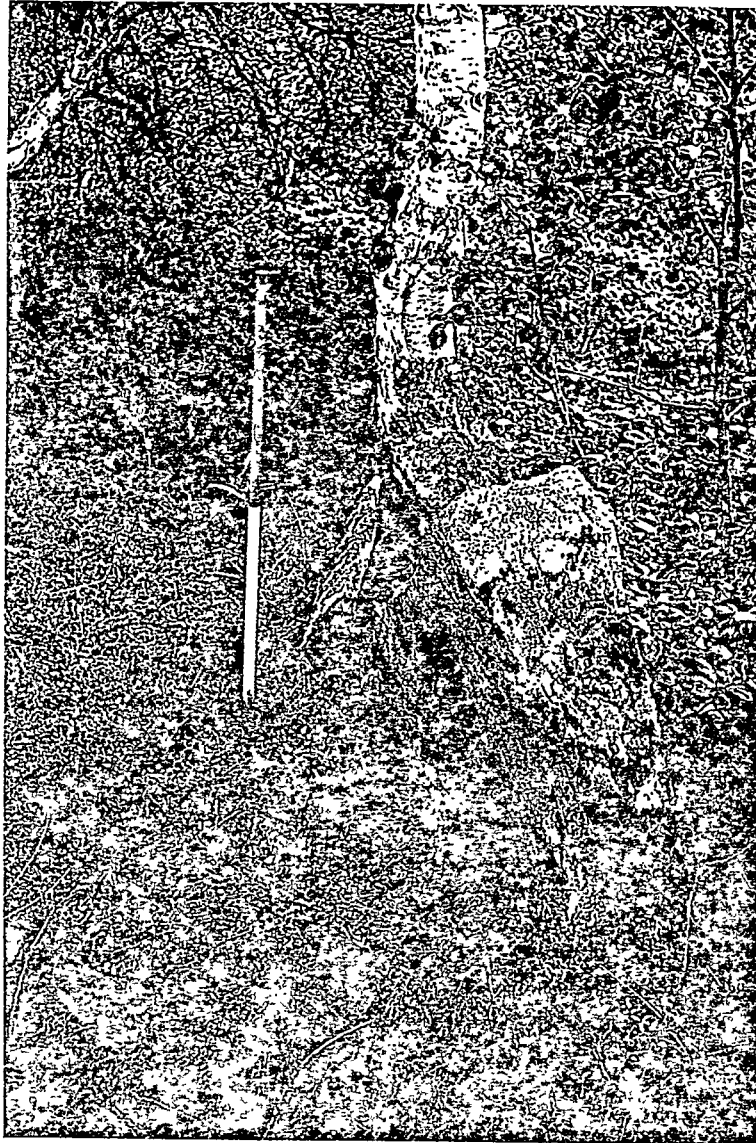
7. Foto L.3126/27. Odde ved bukt i Jori (Litjkroken)
sett fra SØ. Nosi og Veslhorrungen i bakgrunnen.

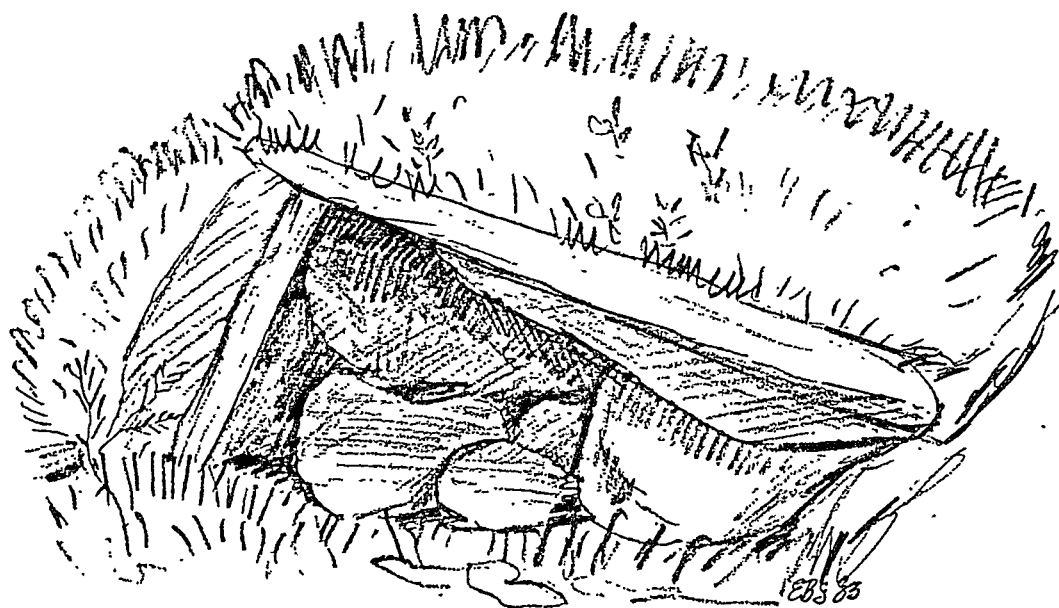
8. Foto L.3126/31. Landskap med tuet myr sett fra V.

9. Foto L.3126/35. Reist stein (6455 K 16 R 4)
sett fra N.

10. Foto L.3126/39. Reist stein
(6455 K 16 R 4) sett fra V.

11. Skisse av hellekammer (6455 K 16 X 2) sett fra NV.

DOMBÅS

OPPLAND FYLKE

DALSIDA_STATSALLMENNING

498

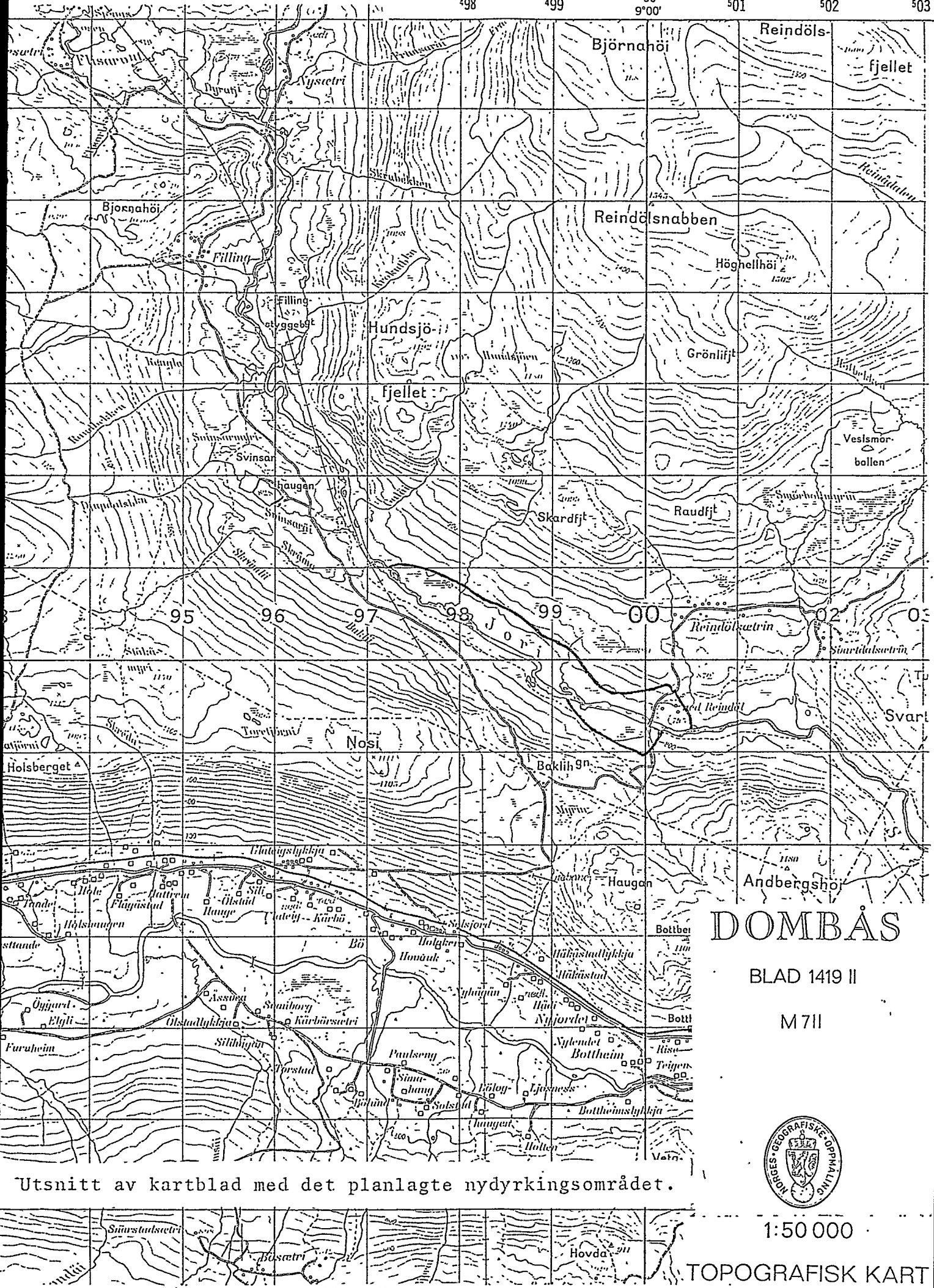
499

500
9°00'

501

502

503

Utsnitt av kartblad med det planlagte nydyrkingsområdet.

DOMBÅS

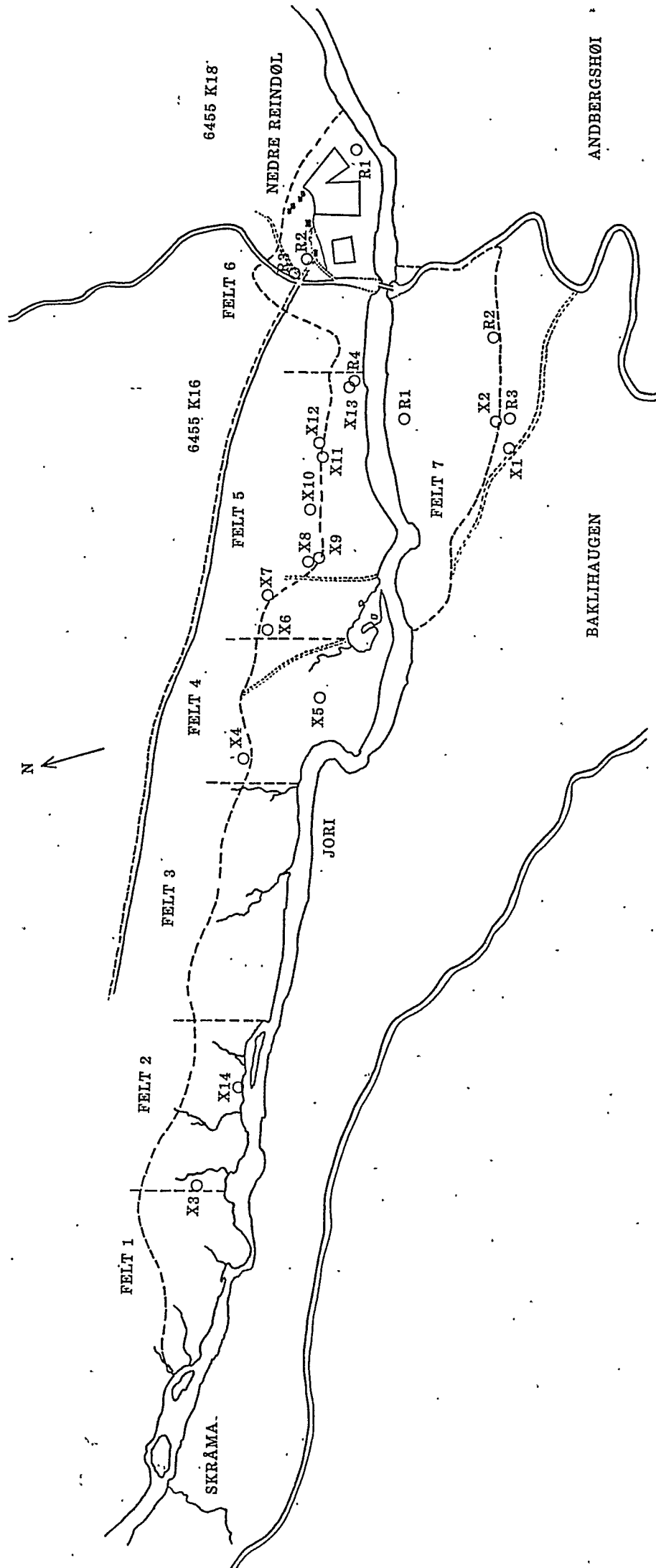
BLAD 1419 II

M 711

1:50 000

TOPOGRAFISK KART

LISTE OVER REGISTRERTE KULTURMINNER

Flyfoto	Nr.	Objektets art
6455 K 18	R 1	Fangstgroper
6455 K 18	R 2	Fangstgrop
6455 K 18	R 3	Fangstgrop
6455 K 16	R 1	Fangstgrop
6455 K 16	R 2	Fangstgroper
6455 K 16	R 3	Fangstgrop
6455 K 16	R 4	Reist stein
6455 K 16	X 1	Fangstgroper
6455 K 16	X 2	Hellekammer
6455 K 16	X 3	Fangstgrop
6455 K 16	X 4	Kullgrop
6455 K 16	X 5	Kullgrop
6455 K 16	X 6	Kullgrop
6455 K 16	X 7	Kullgrop
6455 K 16	X 8	Kullgrop
6455 K 16	X 9	Kullgroper
6455 K 16	X 10	Kullgrop
6455 K 16	X 11	Kullgroper
6455 K 16	X 12	Kullgrop
6455 K 16	X 13	Kullgrop
6455 K 16	X 14	Kullgroper

LISTE OVER FOTO

1. Foto L 3126/71. Utsyn mot Jori fra Baklihaugen sett fra SØ.
2. Foto L 3126/15. Reindølsbrua sett fra N. Utgangspunkt for avstandsmål er grusflekken på motsatt side av elven og til høyre for brua.
3. Foto L 3126/17. Jori sett fra Ø ved Reindølsbrua. Horrungen i bakgrunnen.
4. Foto L 3126/11. Parti fra Nedre Reindøl sett fra Ø. Nosi i bakgrunnen.
5. Foto L 3126/5. Fangstgrop (6455 K 18 R 1) på elvebrink ved Nedre Reindøl sett fra NV.
6. Foto L 3126/45. Fangstgrop (6455 K 18 R 2) ved Nedre Reindøl sett fra Ø.
7. Foto L 3126/27. Odde ved bukt i Jori (Litjkroken) sett fra SØ. Nosi og Veslhorrungen i bakgrunnen.
8. Foto L 3126/31. Landskap med tuet myr sett fra V.
9. Foto L 3126/35. Reist stein (6455 K 16 R 4) sett fra N.
10. Foto L 3126/39. Reist stein (6455 K 16 R 4) sett fra V.

REFERANSE

Bjørddal, Inge og Tyldum, Gunnar: Jordressurser på Søre Dalsida i Lesja kommune. Jordkartlegging og vurdering av dyrkingsjord. Hovedoppgave ved Norges Landbruks-høgskole, Institutt for jordkultur, Ås-NLH, 1979.

Farbregd, Oddmunn: Kolgroper - talrike og viktige. Fortiden i søkelyset, Trondheim 1979.

Hofseth, Ellen Høigård: Kulturminner i Joravassdraget, Oppland. Varia 6, Universitetets Oldsaksamling, Oslo 1981.

